

Kráľovské zvesti

Občasník Obecného úradu v Hornej Kráľovej

Veselú Velkú noc

Šiby - ryby mastné ryby,
Až mi nedáš dve vajíčka,
daj mi aspoň makovníčka !
Ešte k tomu groš,
aby bolo dosť.

Príjemné prežitie Veľkonočných sviatkov všetkým
čitateľom Kráľovských zvestí praje

Redakčná rada

VEĽKONOČNÉ ZVÝKY V NAŠEJ OBCI

Je takmer neuveriteľné, koľko zvykov a obyčajov, viažúcich sa k Veľkej noci, sa v minulosti tradovalo v našej pospolitosti. Pretrvalo len málo z nich. Väčšina už upadla do zabudnutia, čo je na veľkú škodu, pretože každej tradícii je uchovaná minulosť a stáročná skúsenosť človeka.

Veľkú zásluhu na oživovanie ľudových tradícií v našej obci má folklórna skupina Csemadoku

pod vedením p. Barbory Lencsésovej. Členka redakčnej rady p. Emília Lencsésová u požiadala o rozhovor a priblíženie veľkonočných zvyklostí, ktoré v našej dedine pretrvávali.

Rozpráva p. Barbora Lencsésová:

Týždeň pred Veľkou nocou sa v našej dedine prísne dodržiaval pôst. Varilo sa len s olejom prípadne s maslom. Nedeľný obed vo Veľkonočnom týždni pozostávali z taškovej polievky a kyslej kapusty.

V tento čas sa pripravoval napr. „Kalkyš“, ktorý sa piekol v peci.

Pred Veľkou nocou sa príbytky vybielili vápnom, zem sa vymazala špeciálnou hlinou a posypala žitým pieskom. Mládež narezala víbové prúty, z ktorých upletli korbáče /šíbáky/ na šibačku vo Veľkonočný pondelok.

Vo Veľkonočnom týždni mal každý deň svoje osobitné poslanie: Tak napr. Veľkonočná streda: ženy zhromaždili všetko potrebné náčinie na pečenie koláčov: prýtko na miesenie cesta, sito na oslevanie múky, dosky na ktorých sa valkalo cesto lopatky na sádzanie koláčov, válok a pod. Všetky tieto veci zobraťi na potok, kde ich pieskom vydrhli a vodou umyli a vysušili.

Zelený štvrtok: Ráno sa išlo do kostola na sv. omšu. Keď sa na „Glóriu“ rozozvučali zvony, tí čo zostali doma, popotriašali ovocné stromy, aby priniesli hojnú a zdravú úrodu.

Veľký piatok: v skorých ranných hodinách sa išlo po vodu na potok.

V nej sa dievky umyli, aby boli pekné! V tento deň rolník na pole nešiel, aby si neprivolal nešťastie do domu. Zato však gazdiné mali plné ruky práce s pečením koláčov a báboviek, ktoré sa ponúkali vo Veľkonočný pondelok.

Biela sobota: V tento deň v skorých ranných hodinách umyli zeleninu potrebnú na sviatočnú polievku. Umytú vložili do hlineného džbánu a odniesli do kostola. Tu ju položili na vedľajší oltár, ktorú knáz pri sv. omši posvätil.

Veľkonočný obed: údená šunka s vajíčkami, mäsová polievka, plnená kapusta. Popoludní dievky farbili vajíčka v odvare z cibuľových šúp.

Veľkonočný pondelok: skupinky mládencov skoro ráno chodili polievať. Polievalo sa vodou vedrami. Často dievky okúpalí aj vo váľovoch, z ktorých sa napájali statok. Lebo sa tradovalo, že ktorá dievka sa cez Fašiangy utancovala určite sa aj zaprášila, tú treba poriadne vykúpať.

Pani Barbore Lencsésovej- vedúcej folklórnej skupiny Csemadok- u redakčnej rada srdečne ďakuje za rozhovor a želá jej veľa zdravia a úspechov.

Emília Lencsésová

Čriepky z historie našej obce / pokračovanie/

V našej obci sa oddávna pestovali hlavne obilníny / jačmeň, raž, žito/. Z týchto plodín prevládala raž, pretože z nej zhŕtovovali každodený chlieb. Pečeniu chleba sa venovala mimoriadna úcta. Skúsené gazdiné mali na tento úkon vyhradený deň. Okrem spomínaných obilnín sa pestovali konope, strukoviny, kukurica, cukrová repa a pod. Na lúkach v hojnej miere rastli liečivé bylinky / hamarček/. Jeho liečivé účinky sa poznali v našej obci už v dávnych dobách. / lokalita Bŕoság/. Na zvláštne rany používali lopúchový list, ktorý rástol vedľa potoka / Nagyárok/. Zelenina, ovocie sa v minulosti pestovali veľmi málo / orechy, slivky/. Obilie, ktoré zvýšilo sa predávalo na obilných trhoch v Seredi.

Polia sa až skoro do začiatku 20. storočia orali dreveným pluhom. Hnojenie pôdy bolo málo zaužívané, takže i úroda bola veľmi malá. Väčšia časť pôdy patrila cirkvi. V dedine bolo niekoľko gazdov, ostatní vlastnili iba malú čiastku a pracovali ako nádenníci u gazdov alebo na biskupských velkostatkoch. Z domácich zvierat bol rozšírený chov rožného statku a to úžitkový i fažný. Majetnejší gazdovia chovali kone, voly, ovce. Chudobnejšie vrstvy chovali ovce, kozy. Pre vlastnú potrebu sa chovala hydina. Rozšírený bol chov holubov, z ktorého sa pripravovala chutná polievka.

/ pokračovanie v budúcom čísle/

Anna Lencká
kronikárka obce

ČO JE NOVÉ V MIESTNEJ ZÁKLADNEJ ŠKOLE ?

S riaditeľom Základnej školy p. Eduardom Orelom sa zhovárala členka redakčnej rady Katarína Šerešová.

1. otázka: Pán, riaditeľ, aké zmeny nastali v pedagogickom zbere a v školskej rade? Výchovno - vyučovací proces v školskom roku 1994/95 zabezpečuje 14 členný pedagogický zbor. Z toho je 12 učiteľov a 2 výchovávatelky školského klubu / družiny/. K 1. septembru 1994 dosiahol dôchodkový vek p. učiteľ Schenk. Dovoľte mi, aby som aj touto cestou znova podakoval za jeho dlhoročnú pedagogickú prácu v našej obci. Na jeho miesto nastúpila s aprobáciou matematika - fyzika p. učiteľka Farmadinová. Funkciu výchovného poradcu prevzala p. učiteľka PaedDr. Ferancová.

Rady školy boli ustanovené v roku 1991 ako iniciatívny, poradný a kontrolný orgán. Vyjadrujú a presadzujú záujmy rodičov, pedagógov, žákov a obecného zastupiteľstva v oblasti výchovy a vzdelávania na škole. Rada plní funkciu verejnej kontroly, vyjadruje sa ku všetkým závažným skutočnostiam ktoré súvisia s pracou školy napr. výchovnovzdelávacie výsledky, rozpočet, hospodárenie a hospodárska činnosť školy, pedagogicko - organizačné a materiálne zabezpečenie školy a pod.

/pokračovanie na str. 6/

FEBRUÁROVÉHO ROKOVANIA OBECNÉHO ZASTUPITEĽSTVA

Na prvom zasadnutí v tomto roku, ktoré viedol starosta obce sedDr. Ján Veres, sa obecné zastupiteľstvo zaoberala a riešilo aktuálne problémy a otázky obce.

Z bohatého programu vyberáme:

/ interpelácií poslanci poukázali na poznatok, že v poslednom období naznamenali v obci vznik nových divokých skládok odpadu, čo je v rozcole so zásadami zdravého životného prostredia a žiadali tento problém riešiť radikálne, s použitím finančných postihov voči nesvedomitým občanom.

Cestou obecného úradu tiež žiadali úpravu a sprehľadnenie dopravnej si uácie v zákrute miestnej komunikácie v úseku Vinohradnícka ulica- Sliváš „prí nemeckom vojakovi“.

Obecné zastupiteľstvo schválilo hospodárenie obce a čerpanie rozpočtu roku 1994, keď príjmy obce činili 5 760 tis. Sk a výdaje boli 5 626 tis. Sk. stav účtu obce k 1. 1. 1995 bol 134 tis. Sk.

Obecné zastupiteľstvo schválilo predložený návrh rozpočtu obce na rok 1995, ktorý je vyrovnaný a úhrn prijmov a výdajov tvorí sumu 5 454 tis. Sk. Konštatovalo, že rozpočet garantuje nerušený chod obce, činnosť miestnej samosprávy, prevádzku zariadení obce a tiež realizáciu úloh na úseku plánu rozvoja obce a investičných akcií na rok 1995

Obecné zastupiteľstvo odsúhlasilo plán stavieb rozvoja obce a investičných akcií na rok 1995 nasledovne:

ukončenie stavby skládky TKO a prístupovej komunikácie ku skládke adaptácia učebne a dielne pri ZŠ

Úprava miestnej komunikácie v časti Topoľovina

rekonštrukcia priestorov pivnice v MKS

stavba telocvične - rozpočtová a projekčná príprava akcie

Obecné zastupiteľstvo s doplnkami vzalo na vedomie správu o výsledku ventarizácie majetku obce k 31.12.1994 a konštatovalo, že nehnuteľný majetok obce má hodnotu 16 945 652 Sk.

Obecné zastupiteľstvo prijalo zmeny a doplnky Všeobecne záväzného na denia obce č. 1/95 O miestnych poplatkoch

č. 2/95 O prenájme a dočasnom užívaní majetku obce

Inválilo návrh na zhodenie erbu, pečate a vlajky obce

UPRAVENÉ MIESTNE POPLATKY

Ako Vás informujeme na inom mieste, obecné zastupiteľstvo na svojom zasadnutí dňa 23. 2. 1995 novelizovalo Všeobecne záväzné nariadenie obce o miestnych poplatkoch. Nakolko táto problematika sa dotýka širokého okruhu občanov, fyzických a právnických osôb, so schváleného dokumentu vyberáme pre Vás najvýznamnejšie pasáže:

- poplatok pri ambulantnom predaji tovaru rôzneho druhu je stanovený vo výške 50,- Sk na dobu jedného dňa.
 - za skladovanie stavebného materiálu na verejnom /obecnom/ priestranstve po uplynutí 24 mesiacov / do tej doby je skladovanie zdarma/ od individuálneho stavebníka na dobu 3 mesiacov sa inkasuje poplatok 50,- Sk, na dobu ďalších 3 mesiacov 100,- Sk.
 - ostatní občania teda nie stavebníci, zaplatia jednorázový poplatok 50,- Sk na dobu 3 mesiacov po 21 dňoch skladovania, ktoré je zdarma. Na dobu ďalších 3 mesiacov je poplatok zvýšený na 100,- Sk.
 - za umiestnenie predajných stánkov, trvalé parkovanie dopravných prostriedkov a pod. je stanovená sadzba 1,- Sk za m² na jeden deň okrem prvého dňa.
 - základný poplatok za psa je 50,- Sk. Za každého ďalšieho sa poplatok zvyšuje o 50,- Sk.
 - sadzba poplatku z predaj alkoholických nápojov a tabakových výrobkov je 10% ročne z predajnej ceny týchto druhov tovarov.
 - poplatok za písomnú a obrazovú reklamu člní 1,- Sk za každý neúplný m² plochy za jeden deň.
 - za prevádzkovanie zábavného hracieho prístroja- automatu platí fyzická alebo právnická osoba poplatok vo výške 20 000 Sk na obdobie jedného kalendárneho roka-
 - poplatky za prenájom kultúrneho domu obecné zastupiteľstvo upravilo nasledovne:
 - za usporiadanie svadby- pre miestneho občana poplatok 1000 Sk
 - za usporiadanie svadby- pre cudzieho občana poplatok 1500 Sk
 - za reklamné akcie a podujatia konané v kult. dome 500 Sk
 - za usporiadane divadelné predstavenie je poplatok 100 Sk
 - za tanecnú zábavu a diskotéku usporiadateľ zaplatí 800 Sk
 - lunaparky, kolotoče a iné zábavné atrakcie zaplatia obci 200 Sk za jeden deň pobytu
 - za odvysielanie oznamu v miestnom rozhlase je poplatok 20 Sk
- Všeobecne záväzné nariadenie nadobudlo účinnosť 15.3.1995

Michal Lenčés

Zloženie našej rady je nasledovné: ZA RODIČOV: Ing. Emilia Lencsésová,
Gabriela Komšarová, Miroslav Števko
ZA OBECNÉ ZASTUPIELSTVO: Gizela Leššová, Michal Lencsés ml.
ZA PEDAGOGICKÝCH PRACOVNIKOV: H. Lenická- predsedá RŠ, M. Biedlincová, PcedDr
E. Ferencová, T. Blehová
Z NEPEDAG. PRAC.: Mária Lenčéšová

Náčelník práce a právomoci Rady školy sú rozsiahle. Riaditeľstvo školy si cení pracovnú
znielenosť a aktivity, ktoré naša rada robí, čím prispieva k skvalitneniu celkovej práce
školy.

2. otázka - Aké sú výsledky výchovno-vyučovacieho procesu na miestnej ZŠ? -

V súčasnosti máme na škole 213 žiakov. Pri polročnej klasifikácii pedagogická rada
konštatovala: 206 prospelo, 6 neprospeľo, jeden žiak bol pre nedochádzku
neklasifikovaný. Zníženú známku zo správania mali 5- ti žiaci / nespravedlné
hodiny/. Žiaci vymieškali 5 728 ospravedlnených hodín a 152 neospravedlnených hodín.
Na jedného žiaka priemere pripadá 27,1 osprav. hodín a 0,71 nesprav. hodín. Až na
vymieškané hodiny sú tieto číselné údaje za posledné roky priznivejšie. S určitosťou
môžem prehliadiť, že v škole nemáme žiadne závažnejšie priestupky v chovaní žiakov.

3. otázka - Aká je spolupráca ZŠ s obecným úradom?

Vo všeobecnosti prevláda názor, že vzájomná spolupráca je veľmi dobrá.
Škola sa v rámci svojich možností zapája do spoločenského a kultúrneho života obce
podľa potreby aj do verejno-prospešných prác. Jedným z cieľov vedenia školy a
pedagogického kolektívu je zabezpečiť pre žiakov príjemné, pokoju a estetické a
hlavne zdravé pracovné prostredie.

Za posledné roky sa v tomto smere na našej škole urobilo veľa. Školstvo nemá
peniaze a tak hlavným našim pomocníkom v oblasti finančnej, materiálnej a technickej
je obecný úrad. Vymenujem len posledné a finančne najnáročnejšie práce, ktoré nám
obecný úrad poskytol, finančné prostriedky, odborníkov a materiál na:

- generálnu opravu strechy hlavnej školskej budovy
- zakúpenie a následnú výmenu strešnej krytiny na vtedajšej budove
- výstavbu plynovej kotolne, plynofikáciu školy
- rekonštrukciu bývalej kotolne na učebňu dielenských prác
- bezplatné započínanie kultúrneho domu na Rodičovskú zábavu
- nákup altánku do creálu ZŠ

Je nácejaz potešíťelné a chválihodné, že doposiaľ sme sa v žiadnej našej požiadavke
nestretli s odmiestvím stanoviskom. V mene všetkých našich detí aj touto cestou
ďakujem pánu starostovi a zamestnancom OÚ, členom Rady školy za OZ- Gizele
Leššovej, Michalovi Lencsésovi ml., ako aj všetkým ostatným členom OZ za preukázanú
 pomoc, starostlivosť a záujem o naše deti. 4. otázka -

Aké poplatky sú na ZŠ zavedené?

Žiaci ročníkov 1. - 4. platia za obed 14,- Sk a ročníkov 5.-8. 16,- Sk. Žiaci, výška
poplatku spôsobila značný úbytok štavníkov. Je to na škodu, že teplá a hlavne
previdelná strava by sa zišla viacerým našim žiakom.

Od 1.3. 1995 sa platí aj za školský klub. Mesiacny poplatok činí 20,- Sk za diefa.

Pán riaditeľ, díkujeme za rozhovor.

Redakčná rada

POOBRHLODNUtie SA ZA UPLYNULÝMI KULTÚRNÝMI PODUJATIAMI:

16. 2 . 1995 - V kultúrnom dome sa konalo fašiangové posedenie pre dôchodcov
24. 2. 1995 - Rodičia a priatelia školy sa mali možnosť pobaviť na „Rodičovskej zábave“, ktorá sa konala v kultúrnom dome a jej usporiadateľom bola základná škola
11. - 12. 3.. 1995- MKS pripravilo Výstavu ručných prác. Výstava sa konala v kultúrnom dome a bola to veľmi vydarená akcia. Počet návštěvníkov presiahol číslo 250. V dňoch 13. - 14.3. 1995 výstavu navštívili za dioprovodu pedagógov i deti z miestnej Základnej školy.

Tento cestou by som chcela podakovať všetkým občanom, ktorí poskytli MKS svoje ručné práce alebo dekoratívne materiály.

MKS plánuje usporiadať:

V mesiaci máji celoobecné oslavu Dňa Matiek.
Srdečne Vás na ne pozývame!

Katarína Šerešová

CHCETE STAVAŤ DOM A NEMÁTE DOSTATOK FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV ?

CHCETE ŠETRIŤ A NEVIETE AKO ?

JÉ TU MOŽNOSŤ STAVEBNÉHO SPORENIA, KTORÉ VÁM PONÚKA slečna MONIKA TÓTHOVÁ

Horná Kráľová č. 1787

Zároveň sprostredkuje poistenie detí, majetku, motorových vozidiel a poskytuje všetký druhý sporenia.

Monika Tothová

VIEŤTE ŽE ...

Prvým narodeným dieťaťom našej obce v roku 1995 je
MARTIN KOSTKA - syn Martina Kostku a Renáty rod. Balážlovej,
bývajúcich na č.d. 1674. Narodil sa 7. 1. 1995.

OZNAMUJEME

KVETY - p. G. Ternerovej ponúkajú

- Gratulačné, smútočné, svadobné, príležitosné a iné druhy kytic
- Smútočná väzba, vence, polovence

plný veniec - 450,- Sk

prázdný veniec - 400,- Sk

- Rôzne aranžérské práce

- Prijímať objednávky na všetky úpravy kvetov

JARNÁ PONUKA: - ľahavé muškáty plnokveté

a prázdné

- balkónové petúnie rôznofarbené
rebnné

KONTAKT - Horná Kráľová č. 1672 alebo tel: 087/ 815 26

PREDAJ ŠTÍTKOV NA SMETNÉ NÁDOBY BÝVA:

KAŽDÝ NEPÁRNY TÝŽDEŇ V ČASE

OD 9.00 - 12.00 hod. - 15.30 - 17.30 hod.

V AREÁLI KULTÚRNEHO DOMU - V KLUBE DÔCHODCOV

KRITIZUJEME:

Divoké skládky odpadu v častiach obce

- Malá Kráľová
- pri potoku Dlhý kanál / Pod Tópartom/
- Pri Malomúte
- Pri nemeckom vojakovi

Kráľovské zvesti - občasník Obecného úradu v Hornej Kráľovej

Vydáva MKS pri obecnom úrade v Hornej Kráľovej; tel. 087/812 89

Zodp. redaktorka: Anna Lenická

Redakčná rada: Michal Lenček, Emília Lencsésová, Katarína Šerešová, Monika Tóthová

náklad 150 + 80 ks

cena: 2 Sk